

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การแต่งตั้งนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๖๑๔/๔๗๖๓ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ได้ดำเนินการสรรหาและคัดเลือกนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาใหม่ จำนวน ๙ แห่ง เนื่องจากนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาทั้ง ๙ แห่งดังกล่าวดำรงตำแหน่งครบวาระสี่ปีแล้ว (ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษาฯ บัญญัติให้สภาสถาบันมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของสถาบัน ส่วนจำนวนกรรมการคุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง ของกรรมการสภาสถาบันการอาชีวศึกษา เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งในสภาสถาบันการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๕ เมื่อสภาสถาบันการอาชีวศึกษาได้เสนอรายชื่อผู้สมควรแต่งตั้งเป็นนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษามายัง สอศ. ซึ่งได้นำเสนอคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (กอศ.) เพื่อพิจารณาผู้สมควรแต่งตั้งเป็นนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาในการประชุม กอศ. ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๐ กอศ. พิจารณาแล้ว มีมติเลือกผู้สมควรแต่งตั้งเป็นนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาทั้ง ๙ แห่ง และมอบหมายให้ สอศ. นำเสนอต่อรัฐมนตรีพิจารณาคัดเลือกให้เหลือสถาบันละ ๑ คน พร้อมแต่งตั้งเป็นนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษา (ตามหนังสือ ที่ ศธ ๐๖๐๑/๓๒๖ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ลงรับที่สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ ที่ สร ๒๓๔๕ เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๐) และในระหว่างดำเนินการดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศแต่งตั้ง กอศ. ชุดใหม่ เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๔ เป็นต้นไป ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษาฯ บัญญัติให้มีคณะกรรมการสภาสถาบันในสถาบันแต่ละแห่งจำนวนไม่เกินสิบสี่คน โดยมีนายกสภาสถาบัน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของ กอศ. เป็นหนึ่งในองค์ประกอบของคณะกรรมการดังกล่าวด้วย ต่อมา สอศ. ได้นำเรื่องการสรรหานายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาเสนอต่อ กอศ. ในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ซึ่ง กอศ. พิจารณาแล้วมีมติให้ สอศ. ตรวจสอบการสรรหานายกสภาสถาบัน จำนวน ๙ แห่ง ที่ผ่านการพิจารณาแล้วในการประชุม กอศ. ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๐ ว่า มีการนำเสนอรัฐมนตรีพิจารณาลงนามหรือไม่ และให้ตรวจสอบ (ร่าง) ประกาศคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการได้มาของนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษา การหาบทาม การเสนอชื่อผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษา ให้ครอบคลุมในกระบวนการสรรหา แล้วนำเสนอ กอศ. พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง และในการประชุม กอศ. ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ กอศ. มีมติให้ สอศ. มีหนังสือติดตามเอกสารที่ได้

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๖/๑๗๙ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๔ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

นำเสนอรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเลือกนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาตามหนังสือ ที่ ศธ ๐๖๐๑/๓๒๖ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ลงรับที่สำนักงานรัฐมนตรีฯ ที่ สร ๒๓๔๕ เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ พร้อมทั้งแนบสำเนาเรื่องเดิมที่เสนอไปยังรัฐมนตรี สอศ. จึงได้มีหนังสือถึงสำนักงานรัฐมนตรีฯ เพื่อสอบถามกรณีการพิจารณาเลือกนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษา ที่ ศธ ๐๖๑๔/๓๓๐ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ ต่อมารัฐมนตรีได้สั่งการให้ สอศ.หารือสำนักงานฯ ในประเด็น ดังต่อไปนี้

๑. สอศ. สามารถใช้สำเนาเอกสารฉบับเดิมที่ผ่านระยะเวลากว่า ๔ ปีแล้ว เสนอต่อรัฐมนตรีคนปัจจุบันพิจารณาคัดเลือกผู้ซึ่งถูกเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาได้หรือไม่ อย่างไร

๒. กรณีที่ผู้ถูกเสนอชื่อเป็นนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาหนึ่งในสองชื่อเสียชีวิตลง รัฐมนตรีสามารถพิจารณาแต่งตั้งผู้ถูกเสนอชื่อที่เหลืออยู่ หรือจะต้องดำเนินการสรรหาผู้สมควรแต่งตั้งเป็นนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาใหม่

๓. สอศ. จำเป็นต้องสอบถามผู้ซึ่งเคยถูกเสนอชื่อให้ยืนยันความประสงค์ที่จะเป็นนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาก่อนจะมีการแต่งตั้งเป็นนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) โดยมีผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า ตั้งแต่วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นวันที่นายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาและกรรมการสภาสถาบันการอาชีวศึกษา ทั้ง ๙ แห่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ และยังไม่ได้มีการแต่งตั้งบุคคลมาดำรงตำแหน่งใหม่ นายกสภาสถาบันและกรรมการสภาสถาบันชุดเดิมยังปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามกฎหมาย แต่การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวมีลักษณะเป็นงานประจำเท่าที่จำเป็น โดยไม่มีการดำเนินงานทางนโยบายขึ้นใหม่แต่อย่างใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาข้อเท็จจริงประกอบกับข้อเท็จจริงเพิ่มเติมแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง สอศ. สามารถใช้สำเนาเอกสารฉบับเดิมที่ผ่านระยะเวลากว่า ๔ ปีแล้ว เสนอต่อรัฐมนตรีคนปัจจุบันพิจารณาคัดเลือกผู้ซึ่งถูกเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาได้หรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ภายหลังที่นายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษา ทั้ง ๙ แห่ง พ้นจากตำแหน่งตามวาระในวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๐ มีการเริ่มดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งนายกสภาสถาบันตามมติที่ประชุมของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (กอศ.) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๐ และครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ต่อมาในการประชุม กอศ. ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๐ กอศ. ได้มีมติมอบหมายให้ สอศ. เสนอผลการคัดเลือกนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแต่งตั้งให้แล้วเสร็จ กรณีจึงเห็นว่า การเริ่มดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษา ภายหลังการพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๐ จนถึงวันที่ กอศ. มีมติเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๐ ดังกล่าว เป็นการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษา

ที่สอดคล้องกับกำหนดระยะเวลาเก้าสิบวันตามที่มาตรา ๒๔^๑ วรรคเจ็ด แห่งพระราชบัญญัติ การอาชีวศึกษา บัญญัติไว้แล้ว อีกทั้งไม่ปรากฏว่า มีการร้องเรียนหรือฟ้องคดีโต้แย้งเรื่องกระบวนการ สรรหาและการเสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษา ทั้ง ๙ แห่ง แต่อย่างใด ส่วนการเสนอเอกสารบันทึกข้อความ ที่ ศธ ๐๖๐๑/๓๒๖ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เรื่อง การดำเนินการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษา เพื่อรายงาน ผลการคัดเลือกไปยังสำนักงานรัฐมนตรีฯ เพื่อเสนอต่อรัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้งนายกสภาสถาบัน นั้น เป็นแต่เพียงขั้นตอนการดำเนินการภายในของหน่วยงานที่ไม่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินการให้ได้มา ซึ่งนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาที่ได้ดำเนินการตามขั้นตอนและดำเนินการอย่างถูกต้อง ตามกฎหมายแล้ว แม้ว่าจะระยะเวลาของการดำเนินการในเรื่องนี้จะล่วงเลยมากกว่าสี่ปี แต่คณะกรรมการ สภาสถาบันการอาชีวศึกษาซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระไปแล้วยังคงปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๔ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา ตลอดจนแม้มีการเปลี่ยนแปลงผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีหลายท่าน และเอกสารต้นเรื่องสูญหาย คงเหลือแต่เพียงสำเนาฉบับก็ก็ตาม แต่สำเนาฉบับก็ได้จัดทำขึ้นโดยมี ข้อความเช่นเดียวกันกับต้นเรื่องดังกล่าว กรณีจึงสามารถนำมาใช้แทนหนังสือต้นเรื่องซึ่งสูญหายได้

มาตรา ๒๔ นายกสภาสถาบันและกรรมการสภาสถาบันตามมาตรา ๒๓ (๓) (๔) และ (๕) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และจะแต่งตั้งหรืออาจได้รับเลือกใหม่อีกได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามวรรคหนึ่ง นายกสภาสถาบันและกรรมการ สภาสถาบันตามมาตรา ๒๓ (๓) (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติของการเป็นนายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันในประเภทนั้น

(๔) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๕) สภาสถาบันมีมติให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ

(๖) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๗) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

การพ้นจากตำแหน่งตาม (๕) ต้องเป็นไปตามมติสองในสามของจำนวนกรรมการสภาสถาบัน เท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่ตำแหน่งนายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันว่างลง ไม่ว่าด้วยเหตุใดและยังมิได้ ดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภาสถาบันประกอบด้วย กรรมการสภาสถาบันเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่นายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันตามมาตรา ๒๓ (๓) (๔) หรือ (๕) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระและได้มีการแต่งตั้งหรือได้มีการเลือกผู้ดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้ง หรือได้รับเลือกอยู่ในตำแหน่งเท่าที่วาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน แต่ถ้าวาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่น้อยกว่า เก้าสิบวันจะไม่ดำเนินการให้มีผู้ดำรงตำแหน่งแทนก็ได้

ในกรณีที่นายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันตามมาตรา ๒๓ (๓) (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่งตั้งนายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิหรือยังมิได้เลือก กรรมการสภาสถาบันอื่นขึ้นใหม่ ให้นายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ ต่อไปจนกว่าจะได้มีนายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันใหม่แล้ว

ให้มีการดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันตามมาตรา ๒๓ (๓) (๔) และ (๕) ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง

ตามข้อ ๓๐ วรรคหนึ่ง^๒ และข้อ ๖๑ วรรคหนึ่ง^๓ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ ดังนั้น การที่เอกสารต้นฉบับสูญหายจึงไม่ทำให้ผลการคัดเลือกที่ได้ดำเนินการมาแล้ว โดยถูกต้องตามกฎหมายดังกล่าวเสียไปแต่อย่างใด ประกอบกับเมื่อไม่ปรากฏว่า มีการร้องเรียน หรือฟ้องคดีโต้แย้งเรื่องกระบวนการสรรหาและการเสนอชื่อข้างต้น จึงไม่มีเหตุที่จะไม่เสนอชื่อบุคคล ซึ่งผ่านการคัดเลือกโดยชอบมาแล้วเพื่อให้รัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้งต่อไป ด้วยเหตุนี้ สอศ. จึงสามารถใช้เอกสารฉบับสำเนาฉบับแทนเอกสารต้นเรื่องเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแต่งตั้งนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาได้ ทั้งนี้ โดยให้คำสั่งแต่งตั้งดังกล่าวมีผลนับแต่วันที่รัฐมนตรีแต่งตั้ง เพื่อให้คณะกรรมการสภาสถาบันการอาชีวศึกษาชุดใหม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนครบวาระการดำรงตำแหน่งตามที่กฎหมายกำหนดไว้

ประเด็นที่สอง กรณีที่ผู้ถูกเสนอชื่อเป็นนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษา หนึ่งในสองชื่อเสียชีวิตลง รัฐมนตรีสามารถพิจารณาแต่งตั้งผู้ถูกเสนอชื่อที่เหลืออยู่หรือจะต้องดำเนินการสรรหาผู้สมควรแต่งตั้งเป็นนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาใหม่ นั้น เห็นว่า เนื่องจากการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษา ทั้ง ๔ แห่ง จะต้องเป็นไปตาม มาตรา ๒๓ วรรคสอง^๔ แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษาฯ ตลอดจนหลักเกณฑ์ และวิธีการเลือก หรือสรรหากรรมการสภาสถาบันตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาซึ่งผู้ดำรงตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๕๕ แต่โดยที่กฎกระทรวงดังกล่าวกำหนดจำนวนรายชื่อ บุคคลที่ต้องเสนอให้รัฐมนตรีพิจารณาเลือกเฉพาะกรรมการสภาสถาบันตามมาตรา ๒๓ (๓) (๔)

^๒ข้อ ๓๐ หนังสือที่จัดทำขึ้นโดยปกติให้มีสำเนาฉบับเก็บไว้ที่ต้นเรื่อง ๑ ฉบับ และให้มีสำเนาเก็บไว้ที่หน่วยงานสารบรรณกลาง ๑ ฉบับ

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ข้อ ๖๑ การรักษาหนังสือ ให้เจ้าหน้าที่ระมัดระวังรักษาหนังสือให้อยู่ในสภาพใช้ราชการ ได้ทุกโอกาส หากชำรุดเสียหายต้องรีบซ่อมให้ใช้ราชการได้เหมือนเดิม หากสูญหายต้องหาสำเนามาแทนถ้าชำรุดเสียหายจนไม่สามารถซ่อมแซมให้คงสภาพเดิมได้ ให้รายงานผู้บังคับบัญชาทราบและให้หมายเหตุไว้ในทะเบียนเก็บด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

^๔มาตรา ๒๓ ให้มีคณะกรรมการสภาสถาบันในสถาบันแต่ละแห่ง จำนวนไม่เกินสิบสี่คน ประกอบด้วย

(๑) นายกสภาสถาบัน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

(๒) กรรมการสภาสถาบันโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถาบัน

(๓) กรรมการสภาสถาบันจำนวนสี่คน ซึ่งเลือกจากบุคคลที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเสนอ

(๔) กรรมการสภาสถาบันจำนวนสี่คน ซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถาบันจำนวนสองคน และครูหรือคณาจารย์ประจำที่มีได้เป็นผู้บริหารจำนวนสองคน

(๕) กรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกสถาบันโดยคำแนะนำของกรรมการสภาสถาบันตาม (๓) และ (๔) ในจำนวนนี้จะต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคเอกชนจำนวนหนึ่งคนและจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สถาบันหรือสถานศึกษาในสังกัดสถาบันนั้นตั้งอยู่จำนวนหนึ่งคน

คุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบัน กรรมการสภาสถาบันตาม (๓) และกรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๕) หลักเกณฑ์ และวิธีการเลือกหรือสรรหากรรมการสภาสถาบันตาม (๓) (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ฯลฯ

ฯลฯ

และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา โดยมีได้กำหนดจำนวนรายชื่อผู้ถูกเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาไว้แต่อย่างใด อีกทั้งประกาศคณะกรรมการพิจารณาเสนอชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษา เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการได้มา คุณสมบัติของนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษา การรับสมัคร และการเสนอชื่อผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษา ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ก็ได้กำหนดจำนวนรายชื่อผู้ถูกเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาไว้เช่นกัน จึงเห็นได้ว่า เมื่อหลักเกณฑ์และวิธีการตามกฎหมายดังกล่าวไม่ได้กำหนดจำนวนรายชื่อของผู้ถูกเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาที่ กอศ. จะต้องเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแต่งตั้งไว้ กรณีจึงเป็นเรื่องที่รัฐมนตรีสามารถพิจารณาได้ตามความเหมาะสม โดยจะแต่งตั้งผู้ถูกเสนอชื่อที่เหลืออยู่เพียงหนึ่งคนนั้น หรือจะมอบหมายให้ กอศ. ดำเนินการสรรหาบุคคลผู้สมควรแต่งตั้งเป็นนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาใหม่ก็ได้ นอกจากนี้ เพื่อให้การดำเนินการสรรหาเป็นไปด้วยความรอบคอบและมีความชอบด้วยกฎหมาย กฎ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ สอศ. ควรตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ถูกเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นนายกสภาสถาบันอีกครั้งหนึ่งด้วยเพราะระยะเวลาล่วงเลยมากกว่าสี่ปีแล้ว

ประเด็นที่สาม สอศ. จำเป็นต้องสอบถามผู้ซึ่งเคยถูกเสนอชื่อให้ยืนยันความประสงค์ที่จะเป็นนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาก่อนจะมีการแต่งตั้งเป็นนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาหรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่า กรณีนี้ไม่ใช่ประเด็นปัญหาข้อกฎหมาย แต่เป็นปัญหาเรื่องความเหมาะสมซึ่งรัฐมนตรีหรือ สอศ. สามารถใช้ดุลพินิจดำเนินการในเรื่องดังกล่าวได้ตามที่เห็นสมควร

อนึ่ง คณะกรรมการการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาข้อเท็จจริงตามที่ สอศ. ขอรื้อแล้วปรากฏว่า นายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษา ทั้ง ๙ แห่ง พ้นจากตำแหน่งตามวาระเมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๐ และการดำเนินการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นนายกสภาสถาบันเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแต่งตั้งได้ดำเนินการแล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันตามที่กฎหมายกำหนดแต่รัฐมนตรียังมิได้สั่งการในเรื่องดังกล่าวจนกระทั่งระยะเวลาได้ล่วงเลยมากกว่าสี่ปี ต่อมาภายหลังที่ กอศ. ชุดใหม่ เข้าปฏิบัติหน้าที่จึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ มอบหมายให้ สอศ. มีหนังสือติดตามเรื่อง อย่างไรก็ดี แม้ว่าในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาใหม่นายกสภาสถาบันและกรรมการสภาสถาบันซึ่งพ้นจากตำแหน่งจะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ก็ตามแต่ข้อเท็จจริงจากคำชี้แจง ปรากฏว่า การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเป็นแต่เพียงการปฏิบัติงานประจำเท่านั้น โดยไม่มีการดำเนินการทางนโยบายขึ้นใหม่แต่ประการใด กรณีเช่นนี้อาจเป็นเหตุที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการได้ คณะกรรมการการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) จึงมีข้อเสนอแนะให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาวินิจฉัยสั่งการเป็นมติเพื่อถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ดังต่อไปนี้

๑. ในกรณีที่รัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง ห้ามมิให้นำหนังสือราชการต้นเรื่องหรือสำเนาฉบับติดตัวไป และให้ส่งมอบหนังสือต้นเรื่องทุกเรื่องที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จต่อรัฐมนตรีซึ่งแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่ต่อ หากไม่มีการส่งมอบ ให้รัฐมนตรีซึ่งจะเข้ารับหน้าที่บันทึกไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานรัฐมนตรีที่จะช่วยรัฐมนตรีดำเนินการดังกล่าว

ในกรณีการพ้นจากตำแหน่งของหัวหน้าส่วนราชการ ให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับส่งงานในหน้าที่ราชการ พ.ศ. ๒๕๒๔ และให้กระทรวงมหาดไทย คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ และคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน นำระเบียบ ดังกล่าวไปใช้บังคับแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน แล้วแต่กรณีด้วย โดยอนุโลม

๒. กรณีมีการเสนอเรื่องเพื่อพิจารณาไปยังรัฐมนตรี ให้ส่วนราชการนั้นมีหน้าที่ติดตาม เรื่องดังกล่าวภายในระยะเวลาอันสมควร ดังเช่นกรณีนี้ตามมาตรา ๒๔ วรรคเจ็ด^๕ แห่งพระราชบัญญัติ การอาชีวศึกษาฯ บัญญัติให้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภาสถาบันภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้น พ้นจากตำแหน่ง เมื่อได้มีการเสนอเรื่องต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแต่งตั้งตามขั้นตอนเรียบร้อยแล้ว หากรัฐมนตรีมิได้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน ให้ส่วนราชการมีหนังสือเพื่อติดตามทวงถาม กรณีไม่มีการตอบหนังสือทวงถามภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มิหนังสือทวงถาม ให้ส่วนราชการ มีหนังสือเพื่อติดตามทวงถามอีกครั้งหนึ่ง เมื่อไม่ปรากฏว่ามีการดำเนินการใดต่อเรื่องที่ได้ทวงถาม ให้ส่วนราชการทำหนังสือแจ้งไปยังเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เพื่อรายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบ แต่หากเป็น กรณีการเสนอเรื่องเพื่อพิจารณาไปยังคณะรัฐมนตรี ให้ส่วนราชการทำหนังสือถึงสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีเพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

๓. เมื่อได้รับเรื่องจากส่วนราชการแล้ว ให้รัฐมนตรีมีหน้าที่ดำเนินการตามระยะเวลา ที่กฎหมายกำหนด ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีปัญหาที่เป็นประเด็นเกี่ยวกับข้อกฎหมาย หรือความเหมาะสม ให้รัฐมนตรีทักท้วงไปยังส่วนราชการที่เสนอเรื่อง หากส่วนราชการได้ยืนยัน การเสนอเรื่องต่อไป แต่รัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีที่มีปัญหาความชอบด้วยกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ก็ให้ส่วนราชการส่งเรื่องหรือมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อวินิจฉัยภายในระยะเวลา ที่กฎหมายกำหนดหรือภายในเวลาอันสมควร

(นายปรณ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๖๔

^๕โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น